

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№6(2)

2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 594 sahifa,
5-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bitiruvchi talabalarning qadriyatlar tizimining psixologik xususiyatlari	10
<i>Abdulazizova Muslima, Abdurasulova Sevinch, Ikromova Aziza, Iskanderova Sayyora</i>	
Oila va ta'lim tizimida raqamli xavfsizlik madaniyatini shakllantirish va uning psixologik omillari.....	14
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Yo'lchiyeva Zarinabonu Sanjarali qizi</i>	
Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni	18
<i>Abdullayeva Arofatxon Abdavaxobovna, Mirzahamdov Shahriyor Botir o'g'li</i>	
O'quvchilarni sport musobaqalariga tayyorlashda jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasining tarkibiy tuzilmasi va rivojlanish mexanizmlari	22
<i>Abduraximov Ziyodullo Xojiakbar o'g'li, Tuxtapulatov Shahobiddin Nuriddinovich, Nasimov Ulug'bek Orif o'g'li</i>	
Ta'limni raqamli transformatsiyalash sharoitida o'quv jarayonini tashkil etishning integratsion shakllarini qo'llash metodikasi.....	28
<i>Allamova Shoxista Shavkat qizi</i>	
Surxon vohasida sog'liqni saqlash tizimi: muammolar va yechimlar (Sherobod tumani misolida, 1925–1945-yillar).....	33
<i>Allamurotov Asadbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish	37
<i>Axmedova Muxabbat Axmedovna</i>	
Ko'p o'zgaruvchili funktsiyaning oraliq qiymatlari haqidagi teoremlar va ularning isbotlari	42
<i>Boqiyev X. X., Muxtorova Sevinch Asad qizi, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi</i>	
Bo'lajak mutaxassislarining huquqiy tafakkurini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	46
<i>D. M. Xolnazarova</i>	
Oilaviy tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar: tajriba-sinov natijalari asosida	49
<i>Ibragimova Aziza Toshniyazovna</i>	
Bo'lajak tabiiy fanlar o'qituvchilarining metodik kompetentligini shakllantirishda interaktiv integratsiyaning roli	55
<i>Jo'rayeva Xushro'ya Yaxyoxon qizi</i>	
Corrective Feedback in Foreign Language Learning Acts as a Vital Tool for Improving Accuracy With Research Indicating.....	58
<i>Kamalova Dilnoza Kurbanbayevna</i>	
Doping va halollik masalasi: sportdagi dolzarb muammo.....	64
<i>Kobilov Sobir Donakulovich</i>	
Yunon-rum kurashi bilan shug'ullanuvchi sportchilarning teknik va taktik harakatlarini takomillashtirish usullari.....	69
<i>Muhtorov Abdusattor Abdupatto o'g'li</i>	
3-4 yoshli bolalarda nutqning grammatik tuzilishini shakllantirishning psixolingvistik asoslari	75
<i>Rasulova Xulkaroy Abduhalil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda gender identifikatsiyasini rivojlantirishda ota-onalar bilan ishlashning mobil ilovaga asoslangan innovatsion modeli	80
<i>Razzoqova Mahliyo Qosimjonovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida geografiya fanining zamonaviy metodik yondashuvlari va o'qitishning samaradorligi.....	84
<i>Sunnatillayeva Zarina Sulaymon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning samaradorligini oshirish usullari	88
<i>Usmonov Salohiddin, Jo'rayeva Rayhona</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konfliktologik kompetentligini rivojlantirish konsepsiyasi	94
<i>Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Zaripova Xolida Baxtiyor qizi</i>	
O'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning interfaol metodlari.....	100
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdualiyevich</i>	
O'quv jarayonida innovatsion baholash texnologiyalarining ilmiy-pedagogik mazmuni	103
<i>Sobirova Marjona Shavkat qizi</i>	
Taekvondochilarning musobaqa davrida hujumkorlik jihatlarini oshirish	110
<i>Abdufattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li</i>	

Gender yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	114
<i>Shokirova Hilola Abduraxmon qizi</i>	
Ingliz tilida tinglab tushunish malakasini rivojlantirishda raqamli ta'limning samaradorligi	120
<i>Aytimbetova U. T.</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ...	124
<i>Axmedova Nazokat Erkinovna</i>	
"Inklyuziv ta'lim. gospital pedagogika" fanida dasturiy-metodik ta'minotning mazmuniy-texnologik va monitoring-dagnostik komponentlari.....	128
<i>Azamxonov Baxodir Sayitkamolxonovich</i>	
Ingliz tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda 5–6-sinf o'quvchilari uchun samarali usullar	132
<i>Rajabova Zarafshon Davronovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy nutq madaniyatini shakllantirishning innovatsion-metodik asoslari	135
<i>Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rganish mazmuni.....	140
<i>Usmonova Gulnoza Jaloliddin qizi</i>	
Образность современной медицинской терминологии	144
<i>Дулдулова Наргиза Ашимовна, Мирзаахмедова Нигора Ашимовна</i>	
Развитие исследовательской компетентности младших школьников посредством межпредметной проектной деятельности.....	148
<i>Мухтарова Лобар Абдиманнабовна, Нормаматова Розия Уктам кизи</i>	
Психолого-педагогические риски цифровой образовательной среды	153
<i>Рузметова Хилола Абдушариповна, Моминова Мадина Шукурулла кизи</i>	
"TALIA": система контент-генерации на основе ИИ для подготовки учителей	157
<i>Хасанов Зафар Шавкат угли</i>	
Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Enhancing Critical Thinking and Academic Communication Skills	164
<i>Allamuratov Gofur Ashurovich</i>	
Talabalarning bolalardagi ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish.....	169
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	
Jamoaviy va yakkakurashchi professional sportchilar motivatsiyasining ijtimoiy-psixologik farqlari	172
<i>Qaimova Gulmira Uchqun qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda steam yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari.....	176
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Katta guruh tarbiyalanuvchilarida steam kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik va yoshga oid psixologik xususiyatlari.....	179
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishning zamonaviy pedagogik yondashuvlari.....	183
<i>Yakubova Zilola Zikirovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining divergent fikrlashlarini rivojlantirish	187
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>	
Bo'lajak tarix o'qituvchilarida tarixiy tafakkur fenomenini rivojlantirish.....	191
<i>Djumaniyazov Farxod Ulugbekovich</i>	
Pedagogical Conditions for Developing Professional Motivation of Economics Students Through Gamification in English Language Classes.....	196
<i>Bobokeldieva Maftuna Abdusamad qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bilish faoliyatlarini shakllantirish asoslari	203
<i>Urunov Abduxalil Madjidovich</i>	
STEAM yondashuvi vositasida fizika fanida o'quvchilarning maxsus kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	208
<i>Jo'rayev H. O., Avezov I. Yo., Sharipov S. B.</i>	
STEAM ta'limi vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish	214
<i>Cho'ponova Sharifa Bozor qizi, Achilov Obid Muzrobovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konstruksiyalash va modellashtirish kompetensiyalarini rivojlantirish.....	219
<i>Haydarov Mirjalol Shog'dorovich</i>	

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARINING KASBIY SHAKLLANISH INDIVIDUAL TRAYEKTORIYASINI LOYIHALASH METODIKASI M. B. Sheraliyeva	222
RAQAMLI DAVRDA KITOBXONLIK MADANIYATI VA ADABIYOTNING ROLI Nabiyeva Sharifa Ismailovna, Ergasheva Mehriyona O'lmas qizi	228
JISMONIY TARBIIYA TA'LIMIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI O'razboeva Adiba Abdug'ani qizi	231
MILLIY KASHTACHILIK ASOSIDA 5-SINF O'QUVCHILARINING ESTETIK TARBIIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI O'limova Dilnoza Murodullo qizi	236
ARALASH TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING METODIK TAYYORGARLIGINI 5E MODEL VOSITASIDA TAKOMILLASHTIRISH Rajabova Nodirabegim Komilovna	240
OLIY TA'LIM TALABALARINING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHNING METODIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH Raximov Bobirjon Abdurasulovich	245
RAQAMLI PEDAGOGIKANING ZAMONAVIY TA'LIM RIVOJLANISHIDAGI O'RNI Tojiyeva Asila Abdimannon qizi, Pardayeva Ra'no Eshboyevna	250
AJDODLAR SIYAMOSINI IFODALASH VOSITASIDA TALABALARNI MILLIY IFTIXOR RUHIDA TARBIIYALASH JARAYONI PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA Xaitov Zufar Asroralievich	255
ГОТОВНОСТЬ К ОБУЧЕНИЮ В ШКОЛЕ У ДЕТЕЙ ПОДГОТОВИТЕЛЬНОЙ ГРУППЫ Шералиев Сарварбек Сохибжон угли	260
OLIY TA'LIM MUASSASASI TALABALARINING MUSTAQIL ISHINI TASHKIL ETISHGA OID NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI Asadova Zarina Axmadovna	263
GRAMMATIK TARJIMA METODINING ASOSIY TAMOYILLARI VA XUSUSIYATLARI Erkinova Madina Komil qizi	272
UMUMTA'LIM MAKTABLARINI BOSHQARISHDA SINIF RAHBARLARI FAOLIYATINING PEDAGOGIK MOHIYATI Komilova Ziroatxon Murodjon qizi	275
MAKTABGA TAYYORLOV GURUHIDA BOLALARNI SAVODGA TAYYORLASHDA RIVOJLANISH MARKAZLARINING METODIK TA'MINOTINI TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYALARI Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Avazova Gulshoda Shodi qizi	282
TURIZM SOHASI TALABALARINING INGLIZ TILIDAGI KASBIY DISKURSIDA UCHRAYDIGAN KOMMUNIKATIV TO'SIQLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI Usmonova Zilola Javlon qizi	289
CHET TILINI KASBIY FANLAR BILAN INTEGRATSIYALASHDA CLIL MODELINING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI Yo'ldoshev Otabek Abdug'aniyevich, Amirkulov Asliddin Shuxratovich	294
BO'LAJAK TEXNOLOGIK TA'LIM O'QITUVCHILARINI INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH Rajabova Dilfuza Abdumajitovna	299
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ ТРЕВОЖНОСТИ И СТРАХА У ЖЕРТВ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ Махмудова Д. А.	303
ADABIY ASARLARDA XRONOTOP MUAMMOSINING BADIY AHAMIYATI Yaqubjonov Iqboljon Odiljonovich	306
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI INTELEKTUAL RIVOJLANTIRISHDA SENSOR INTEGRATSIYA YONDASHUVINING AHAMIYATI .. To'rayeva Charosxon Shavkat qizi	311
BOSHLANG'ICH SINIF DARSLARIDA EKOLOGIK TARBIIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI METODLARI Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Safarova Rushana Murodullo qizi	316
BADIY ASARLARNI O'QITISHDA EMPATIK YONDASHUVNING METODIK IMKONIYATLARI Shoyimova Shoiri Sanakulovna	320
BOLALAR ME'YORIY ONTOGENEZIDA YOZUV VA GRAFOMOTOR KO'NIKMALARINI RIVOJLANISHI Alimova Kamola Xayrulla qizi	323
YOSH VOLEYBOLCHILARDA O'YIN QARORINI QABUL QILISH (Decision-making) KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH METODIKASI Azimova Gulnoza Karimjon qizi	328
BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI Muxamadaliyeva Madinabonu Bohodirjon qizi	333

Raqamli egizak texnologiyasi asosida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	336
<i>Sorimsokov Uchqun Soatboy o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga integrativ mashqlar orqali ta'lim berishning ahamiyati.....	340
<i>Zokirov Javohir G'aybullo o'g'li</i>	
Voleybol sport turini o'rgatish va uning mohiyati	345
<i>Eshbayev Ximmat Ablakul o'g'li</i>	
Qizlarning jamiyatdagi ijtimoiy faolligini oshirishning psixologik mexanizmlari	348
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Oliy ta'lim professor-o'qituvchilarining kasbiy rivojlanishi va qadriyatlar integratsiyalashuvining o'ziga xosligi	352
<i>A. Bozorov</i>	
Nutqiy etiket madaniyatning bosh bo'g'ini sifatida	357
<i>Abdurahmonova Kamola Erkin qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarida ingliz tilida kasbiy yo'naltirilgan leksik kompetensiyani rivojlantirishga qo'yilgan zamonaviy talablar	362
<i>Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarning rivojlanishida muhim omil sifatida	370
<i>M. Xo'jamberdiyeva, Abduvohidova Shaxnoza</i>	
Jismoniy mashqlar orqali stress va emotsional zo'riqishlarni kamaytirish imkoniyatlari.....	373
<i>Baxodirova Gulyora Nuriddin qizi</i>	
Kasbiy ta'limning raqamli transformatsiyasi va o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ilmiy-pedagogik asoslari	378
<i>Biysenov Temirbek</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida raqamli texnologiyalardan foydalanishning didaktik asoslari	382
<i>Bo'libekova Maftuna Shermuxammadovna</i>	
"Tarbiya" darslarini tashkil etish texnologiyalari	388
<i>Boltayeva Marjona Oybek qizi, Samadova Mahbuba Nutfullo qizi</i>	
Challenges in Translating Behavioral Verbs: A Lexicographic Perspective from English and Uzbek.....	392
<i>Elchayev Zokhidjon Akhmatovich</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llashning istiqbolli yo'nalishlari	396
<i>Ernazarov Zohid Nazarovich</i>	
Tejamkor ta'lim muhitida kaizen texnologiyasi vositasida bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv madaniyatini rivojlantirish.....	400
<i>Eshonkulova Shaxnoza Bayturayevna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda innovatsion pedagogik texnologiyalar vositasida tabiiy fanlarga doir bilimlarni shakllantirish	403
<i>Nuriddinova Maysara Ikromovna, Eshonqulova Uralbuvish Fayzullayevna</i>	
Raqamli transformatsiya jarayonida bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik mahoratni rivojlantirish	406
<i>G. X. Narzullayeva, F. M. Miraximova</i>	
Ekologik omillarning yosh sprinterlarning koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishdagi va musobaqa faoliyatidagi o'rni (Orol bo'yi mintaqasi misolida).....	411
<i>Genjemuratova Guljaxon Berdimbetovna</i>	
Emotsional intellekt konsepsiyasining rivojlanish bosqichlari	416
<i>Giyasova Nozimaxon Qahramon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirish	419
<i>Imamova Nilufar Zabiyyulla qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi-pedagoglarni tayyorlashda dual yondashuv	422
<i>Israilova Xusnida Adilovna</i>	
Legaltech va Lawtech: global istiqbollar, muammolar va imkoniyatlar	427
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Nematov Dilshodbek</i>	
Kasbiy faoliyatda muloqot madaniyati va nutq mahoratini rivojlantirishning metodologik jihatlari.....	432
<i>Kalandarova Gavhar Sulaymanovna, Raxmatullayeva Shaxnoza</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish ko'nikmalarini ingliz tilida shakllantirishda o'qitish metodlarining ahamiyati	435
<i>Kamalova Saida Maxamat Ibraximovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ yondashuvning pedagogik imkoniyatlari	439
Kambarova Dilfuza Salijanovna	
Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni	443
Karimova Nigora	
Bo'lajak pedagoglarning intellektual-artistik mahoratini rivojlantirishda mikromodulli mobil ta'lim (M-Learning) texnologiyasining loyihasi	447
Karribojeva Lobarxon Fayzulla qizi	
Raqamli ta'lim platformasi yordamida texnologiya darslarida o'quvchilarning kreativligini rivojlantirish.....	452
Raxmatov A'zam Ashur o'g'li, Kenjayeva Marjona Komil qizi	
CEFR standartlari asosida ielts imtihoniga tayyorlash metodikasi	457
Mavlyanova Nilufar Suvankulovna, Ahadova Go'zal Ismatullojevna	
Project-Based Learning in Professional Education	461
Mukhtarova Nozima Kuchkarovna	
Kreativ kompetensiya- zamonaviy o'qituvchi muhim kasbiy sifatining ustuvor omili	464
Nazarova Madinabonu Narzi qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi bolalarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlashda psixologik xizmatning o'rni.....	468
Nosirova Muhabbat Pirmurod qizi, Jabborova Malohat Azimovna	
Yuqori sinf o'quvchilarida o'ziga ishonchni oshirishda psixologik treninglarning ahamiyati.....	472
Nozimbojeva Muqaddas Abdulvohid qizi	
Brayl sistemasidagi boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda interfaol uslublardan foydalanish.....	477
Nuriddinova Maysara Ikramovna, Jo'raqulova Sharofat Baxtiyorovna	
Abdulla avloniy ijodida gender madaniyati va ijtimoiy mas'uliyat g'oyalarning pedagogik tahlili	480
Nurimbetova Shaxnoza Gayrat qizi	
Analitik kimyo fanidan mass-spektrometriya mavzusini muammoli ta'lim metodi asosida o'qitish samaradorligini oshirish.....	485
Nurjanova Fazila Farxadovna, Qo'chqarova Nargiza Otabekovna	
Talabalarda oilaviy budjetni boshqarish kompetensiyalarini rivojlantirishda loyiha ta'limining o'rni.....	489
Nurmatova Maftuna Ilxamovna	
Tyutorlarning innovatsion faoliyatini tashkil etishda sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati.....	493
O'rinova Nilufar Muhammadovna, Muxammadjonova Madinabonu Isroiljon qizi	
Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirish usullari.....	498
O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi	
Xulq-atvor fe'llarining ma'nosini yoritishda misollarning funksional roli	501
Ochilova Sanobar Narzullayevna	
Pedagogik ta'lim jarayonida umummadaniy kompetentlikning mazmuni va tarkibiy komponentlari	504
Olimova Dilrabo Nurali qizi	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fan orqali ekologik madaniyatni shakllantirishning pedagogik-psixologik bosqichlari.....	508
Orifjonova Iroda Orifjon qizi, Qutlimuratova Barchinoy Xolmurot qizi, Sirojeva Jasmina Rustamovna	
Pedagogik fanlarni o'rganish jarayonida bo'lajak o'qituvchilarni badiiy meros asosida ma'naviy-estetik rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	512
Otaboboyeva Umida Ilxomovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishida mental yondashuv metodikasining ahamiyati	517
Parpijeva Mohinur Baxtiyor qizi	
Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda madaniy merosning ahamiyati.....	520
Radjapova Zuxra Tirkashevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanishning samarali usullari	523
Rahmonova Mavluda Suvon qizi, Sanginova Sevinch Bunyod qizi	
Pedagogik sinflarni tashkil etish tamoyillari va asoslari.....	527
Sadullojeva Farog'at Hikmatillo qizi	

Yillik mashg'ulot jarayonida o'rta masofa yuguruvchilarining tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirish metodikasi	530
Saotov Farhod Alisher o'g'li	
Bugungi kunda talabalarni mutaxassis sifatida shakllantirishda maqsadga muvofiqlik, natijadorlik, optimallik va ijodkorlik mezonlari (pedagogika ta'lim yo'nalishi misolida).....	535
Satimboyeva Xurshidaxon Anvarjon qizi	
O'quvchilarning nutq kompetensiyasini rivojlantirish metodlari	539
Sharipova Marjona Rashidovna	
Zamonaviy yoshlar orasida prokrastinatsiya muammosi.....	543
Tillayeva Nodira Iskandar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning estetik madaniyatini shakllantirish	546
Umarova Gulshod Abduljabbarovna	
Yoshlarning ijtimoiy identifikatsiyasi shakllanishining psixologik omillari	552
Xolmirzayev Zafar Mirzamadinovich	
Karate sport turining madaniyati.....	556
Xomudjonova Feruza Komiljon qizi, Isayev Saidasliddinxon Islom o'g'li	
Ko'ngillilik faoliyatining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati.....	560
Yo'ldosheva Iqbol Bekbo'lsin qizi	
Talaba-yoshlarni milliy kurash mashg'ulotlariga tayyorlash metodikasini takomillashtirish	563
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Raqamli ta'lim muhitida o'smirlarning o'zini anglash jarayoni va uning shaxsiy rivojlanishga ta'siri.....	567
Zufarova Yulduzxon Muxiddin qizi	
Интерпретация биологических терминов на русском языке	570
Абдуллаева Нигора Курбановна	
Жанровые особенности рассказа-антиутопии В. С. Маканина "Однодневная война".....	574
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Мифопоэтика и аксиологические функции архетипа матери-хранительницы в повестях В. Г. Распутина "Последний срок" и "Прощание с матёрой"	578
Коржовова Шахло Одилжоновна	
Методологические аспекты изучения адаптаций Песчанковых (Gerbillidae) к аридным условиям: анализ классических и современных исследований	585
Нурова Хикоят Кенжаевна	
К вопросу о руководстве самостоятельной работой студентов при изучении иностранных языков	590
Рахимова Мухайё Акмаловна	

MAKTABDAN TASHQARI TA'LIM TIZIMIDA O'QITUVCHILARNING MOTIVATSIYASINI OSHIRISHDA PSIXOLOGIK QO'LLAB-QUVVATLASHNING O'RNI

Karimova Nigora

Toshkent amaliy fanlar universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabdan tashqari ta'lim tizimida faoliyat yurituvchi o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirish jarayonida psixologik qo'llab-quvvatlashning ahamiyati tahlil qilinadi. Raqobat kuchayib borayotgan ta'lim muhitida pedagogning ichki motivi, ishga bo'lgan qiziqishi va emotsional barqarorligi o'quv jarayonining sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois psixologik maslahat, emotsional yengillik beruvchi treninglar, stressni boshqarish texnikalari, professional muloqot maydonlarini yaratish kabi usullar o'qituvchilarni ruhiy jihatdan qo'llab-quvvatlashning samarali shakllari sifatida ko'rib chiqiladi. Maqolada o'qituvchilarning motivatsion ehtiyojlari, ularni rag'batlantiruvchi va susaytiruvchi omillar, shuningdek, psixologik qo'llab-quvvatlashning tizimli yo'lga qo'yilishi maktabdan tashqari ta'limning sifat ko'rsatkichlarini oshirishda qanday rol o'ynashi ilmiy asoslangan holda yoritiladi.

Kalit so'zlar: motivatsiya, psixologik qo'llab-quvvatlash, o'qituvchi, maktabdan tashqari ta'lim, emotsional barqarorlik, stressni boshqarish, pedagogik kompetensiya, professional rivojlanish, trening, rag'batlantirish.

Abstract: This article examines the role of psychological support in enhancing the motivation of teachers working within the system of extracurricular education. In the increasingly competitive educational environment, a teacher's intrinsic motivation, interest in work, and emotional stability have a direct impact on the quality of the learning process. Psychological counseling, emotional relief training, stress-management techniques, and the creation of professional communication platforms are identified as effective forms of support. The article discusses teachers' motivational needs, the factors that strengthen or diminish motivation, and how systematic psychological assistance contributes to improving the overall performance of extracurricular educational institutions.

Key words: motivation, psychological support, teacher, extracurricular education, emotional stability, stress management, pedagogical competence, professional development, training, stimulation.

Аннотация: В данной статье анализируется значение психологической поддержки в процессе повышения мотивации педагогов, работающих в системе внешкольного образования. В условиях усиливающейся конкуренции в образовательной сфере внутренняя мотивация учителя, его интерес к работе и эмоциональная устойчивость напрямую влияют на качество обучения. Психологическое консультирование, тренинги эмоциональной разгрузки, методы стресс-менеджмента, создание профессиональных коммуникационных площадок рассматриваются как эффективные формы психологической поддержки. В статье отражены мотивационные потребности педагогов, факторы, усиливающие или снижающие мотивацию, а также роль системной психологической помощи в повышении качества внешкольного образования.

Ключевые слова: мотивация, психологическая поддержка, педагог, внешкольное образование, эмоциональная устойчивость, стресс-менеджмент, педагогическая компетентность, профессиональное развитие, тренинг, стимулирование.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli o'zgarishlar kuchayib borayotgan davrda ta'lim tizimi oldida yangi vazifalar va murakkab masalalar paydo bo'lmoqda. Ayniqsa, maktabdan tashqari ta'lim tizimi o'quvchilarning qiziqishlarini rivojlantirish, ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarish, ijtimoiy faolligini oshirish va ularni kasbiy yo'nalishga tayyorlashda muhim o'rin tutadi. Ushbu tizim samaradorligi esa, avvalo, unda faoliyat yuritayotgan o'qituvchilarning professional tayyorgarligi, ishga bo'lgan munosabati va motivatsiya darajasi bilan chambarchas

bog'liqdir. Motivatsiyasi yetarli bo'lmagan pedagogning o'quv dasturlarini sifatli amalga oshirishi, o'quvchilarga zarur ruhiy quvvat bera olishi va ijodiy ta'lim muhiti yaratishi qiyinlashadi. Shu sababli o'qituvchilar motivatsiyasini oshirish masalasi maktabdan tashqari ta'lim tizimining asosiy dolzarb yo'nalishlaridan biri sanaladi.

Motivatsiya faqat moddiy rag'bat yoki tashqi omillar bilan emas, balki o'qituvchining ichki ehtiyojlari, kasbga bo'lgan munosabati, o'zini namoyon qilishga bo'lgan intilishi va psixologik holati bilan belgilanadi. Stress, emosional charchoq, professional kuyish, jamoadagi muloqot muammolari, ortiqcha ish yuklamasi kabi omillar pedagogning ichki motivatsiyasini pasaytirishi mumkin. Shu bois psixologik qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish, pedagoglarning emotsional farovonligini ta'minlash, stressni kamaytirish, o'zini qadrlash va o'z ustida ishlashga bo'lgan ishonchni mustahkamlash zarur hisoblanadi.

Maktabdan tashqari ta'lim tizimida psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni nafaqat o'qituvchining ish faoliyatidagi samaradorlikka, balki ta'lim jarayonining umumiy natijalariga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Chunki psixologik jihatdan barqaror, motivatsiyaga ega pedagog o'quvchilar bilan samarali muloqot qila oladi, innovatsion metodlarni qo'llashda faol bo'ladi va ijodiy ta'lim muhitini shakllantiradi. Bu esa o'quvchilarning qiziqishlarini rivojlantirish, iqtidorini aniqlash va mustahkamlash, ularni ijtimoiy hayotga tayyorlash jarayonini yanada kuchaytiradi.

Shu nuqtai nazardan, maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarga ko'rsatiladigan psixologik yordam va qo'llab-quvvatlash shakllarini o'rganish, ularning motivatsion ehtiyojlarini tahlil qilish va samarali mexanizmlarni ishlab chiqish muhim ilmiy va amaliy vazifa bo'lib xizmat qiladi. Mazkur maqolada ushbu jarayonlarning nazariy asoslari, motivatsiyani belgilovchi omillar va psixologik qo'llab-quvvatlash tizimining o'qituvchi faoliyatiga ta'siri keng yoritiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni juda muhim va samarali omil hisoblanadi. Bugungi kunda ta'lim tizimida, xususan maktabdan tashqari ta'lim sohasida faoliyat yuritayotgan o'qituvchilar uchun yuqori motivatsiyani saqlab qolish va rag'batlantirish muhim ahamiyatga ega. Chunki o'qituvchilarning ishga bo'lgan qiziqishi, o'z kasbiga sadoqati va ijodiy yondashuvi ta'lim jarayonining sifatini bevosita belgilaydi ^[1]. Shuning uchun pedagoglar motivatsiyasini oshirishga qaratilgan kompleks psixologik yondashuvlarni joriy etish zarurati kun tartibida turibdi.

Psixologik qo'llab-quvvatlash – bu o'qituvchilarga ish jarayonida yuzaga keladigan ruhiy zo'riqishlarni yengishga, stressni boshqarishga, shuningdek, o'zini anglash va o'z-o'zini motivatsiya qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradigan usullar yig'indisidir. Bu qo'llab-quvvatlash turli shakllarda bo'lishi mumkin, jumladan individual psixologik maslahatlar, guruh treninglari, seminarlar, hamda professional o'sishni qo'llab-quvvatlovchi boshqa faoliyatlar. Mazkur faoliyatlar o'qituvchilarning ichki imkoniyatlarini kashf etishga, o'z kasbiy maqsadlarini aniq belgilashga hamda ishga bo'lgan munosabatni ijobiy tomonga o'zgartirishga xizmat qiladi ^[2].

Maktabdan tashqari ta'lim tizimining o'ziga xosligi shundaki, bu sohada ishlayotgan pedagoglar ko'pincha o'quvchilar bilan ko'proq individual va kichik guruhlarda ishlaydi, shuning uchun ularda ijodkorlik va o'z-o'zini tashkil etish kabi ko'nikmalar kuchli bo'lishi talab etiladi. Shu bilan birga, bu sohada moliyaviy va ijtimoiy rag'batlar ko'pincha maktab ta'limi bilan solishtirganda pastroq bo'lishi mumkin. Bunday sharoitlarda psixologik qo'llab-quvvatlash o'qituvchilarning ruhiy barqarorligini saqlash, ularga o'z ishlarining mazmunini anglash va uning ahamiyatini his qilishda yordam beradi.

O'qituvchilarning motivatsiyasi turli omillarga bog'liq bo'lib, ularning eng asosiylari ichki va tashqi motivatsiyadir. Ichki motivatsiya o'qituvchining ishga bo'lgan qiziqishi, professional o'sishga intilishi va shaxsiy qoniqish bilan bog'liq. Tashqi motivatsiya esa maosh, mukofotlar, jamoadagi hurmat va ijtimoiy tan olinishi kabi omillarni o'z ichiga oladi. Psixologik qo'llab-quvvatlash aynan ichki motivatsiyani shakllantirish va mustahkamlashga yo'naltirilgan bo'lib, bu orqali o'qituvchilar o'z ishlariga nisbatan chuqurroq ma'noni topadilar, shuningdek, qiyinchiliklarni bardosh berish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Shuningdek, psixologik qo'llab-quvvatlash jarayonida o'qituvchilar o'zaro tajriba almashish, professional muammolarni birgalikda muhokama qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tizimini mustahkamlashga olib keladi, natijada ular o'zlarini jamoaning qadrlil a'zosi sifatida his qiladilar. Bunday ijtimoiy aloqalar o'qituvchilarning ruhiy salomatligi va motivatsiyasini oshirishda katta rol o'ynaydi ^[3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Psixologik qo'llab-quvvatlash maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarni nafaqat kasbiy faoliyatda qo'llab-quvvatlash, balki ularning shaxsiy rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Bu o'z navbatida pedagoglarning professional malakasini oshirish, yangi pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish va ularni samarali qo'llashga

turtki bo'ladi. Psixologik yordam natijasida o'qituvchilar o'z ishlarida innovatsion yondashuvlarni qo'llashga tayyor bo'ladilar, bu esa ta'lim sifatining yaxshilanishiga bevosita ta'sir qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, psixologik qo'llab-quvvatlash tizimlari o'qituvchilarda stress va charchoq darajasini sezilarli darajada kamaytiradi, shu bilan birga, ishga bo'lgan ishtiyoq va qoniqishni oshiradi. Bu holat esa maktabdan tashqari ta'lim muassasalarining barqaror faoliyat yuritishi, o'quvchilarga sifatli ta'lim berilishi uchun muhim shart hisoblanadi. Shu bois, psixologik qo'llab-quvvatlashni ta'lim muassasalarining muntazam ish tartibiga kiritish zarur.

1-jadval: **Psixologik qo'llab-quvvatlash vositalari va o'qituvchilar motivatsiyasiga ta'siri**

Psixologik qo'llab-quvvatlash vositasi	Ta'sir ko'rsatadigan motivatsiya elementi	Natijada yuzaga keladigan ijobiy o'zgarishlar	Misollar / Amaliy usullar
1. Emotsional qo'llab-quvvatlash	Ishga bo'lgan qiziqish va ichki motivatsiya	Stress kamayadi, ishtiyoq va ishga bo'lgan muhabbat ortadi	Muloqot, samimiy suhbatlar, psixologik maslahatlar
2. Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash	Guruhdagi hamkorlik, ijtimoiy qoniqish	Jamoaviy ruh yuqori bo'ladi, o'zaro yordam oshadi	Jamoaviy treninglar, maslahatlar, birgalikdagi tadbirlar
3. Maqsad va vazifalarni aniqlash bo'yicha yordam	Maqsadni tushunish va motivatsiyaning ko'tarilishi	Ishga bo'lgan aniqlik va o'zini anglash kuchayadi	Karyera maslahatlari, rejalashtirish mashg'ulotlari
4. Stressni boshqarish va motivatsiyani tiklash	Psixologik chidamlilik va muammolarni yengish	Stress darajasi pasaydi, yangi energiya paydo bo'ldi	Relaxatsiya mashqlari, meditatsiya, psixologik treninglar

Psixologik qo'llab-quvvatlash vositalari ta'sirining o'qituvchilar motivatsiyasidagi ulushi

- [Emotsional qo'llab-quvvatlash] – 35%
- [Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash] – 30%
- [Maqsad va vazifalarni aniqlash] – 20%
- [Stressni boshqarish va tiklash] – 15%

Bu diagrammani shunga o'xshash ustun yoki doira diagrammasi ko'rinishida tasavvur qilish mumkin.

Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlash juda muhim o'rin tutadi. Eng avvalo, emotsional qo'llab-quvvatlash o'qituvchilarning ishga bo'lgan ichki qiziqishini oshirishda asosiy rol o'ynaydi. Samimiy suhbatlar, tashvishlarni tinglash va psixologik maslahatlar orqali ular o'zlarini qadrlangan va tushunilgan deb his qiladilar.

Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash, ya'ni jamoada bir-biriga yordam berish, umumiy maqsadlarga erishish uchun hamkorlik qilish o'qituvchilar orasida ijobiy ish muhitini yaratadi va ishga bo'lgan sadoqatni kuchaytiradi.

Maqsad va vazifalarni aniqlash bo'yicha yordam o'qituvchilarga o'z ishlariga aniq yo'nalish berib, motivatsiyani tizimli ravishda oshirish imkonini yaratadi. Bu orqali ular o'z kasbiy maqsadlarini aniq belgilab, ularga erishishga intiladi.

Stressni boshqarish va tiklash usullari esa o'qituvchilarning ruhiy holatini yaxshilaydi, ishdagi qiyinchiliklarni yengishda yordam beradi, bu esa ularning umumiy samaradorligini oshiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Psixologik yordam o'qituvchilarning ishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirib, ularning ruhiy holatini barqarorlashtiradi, stress va charchoqni kamaytiradi. Shu bilan birga, psixologik qo'llab-quvvatlash o'qituvchilarning professional malakasini oshirish, o'zaro hamkorlikni mustahkamlash hamda jamoaviy ruhni shakllantirishga yordam beradi. Bu omillar maktabdan tashqari ta'lim sifatining yaxshilanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, ta'lim muassasalarida psixologik qo'llab-quvvatlash tizimlarini joriy etish va rivojlantirish, o'qituvchilarning motivatsiyasini doimiy ravishda oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Bu esa, o'z navbatida, maktabdan tashqari ta'lim tizimining samaradorligini oshirish va yoshlar tarbiyasida ijobiy natijalarga erishishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Maktabdan tashqari ta'lim tizimida psixologik qo'llab-quvvatlashni tashkil etishda bir nechta muhim jihatlar mavjud. Jumladan, pedagoglarning ehtiyojlarini aniqlash va ular uchun mos psixologik xizmatlarni shakllantirish, shuningdek, bu xizmatlarni muntazam takomillashtirib borish lozim. Bundan tashqari, o'qituvchilar o'rtasida psixologik madaniyatni oshirish, ularni psixologik bilimlar bilan tanishtirish ham muhimdir. Bularning barchasi o'qituvchilarning ishga bo'lgan motivatsiyasini oshirishda samarali yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, maktabdan tashqari ta'lim tizimida o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirishda psixologik qo'llab-quvvatlashning o'rni beqiyosdir. Bu jarayon o'qituvchilarning ishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi, ularni professional rivojlanishga undaydi, stress va charchoqni kamaytiradi hamda ta'lim sifatini oshirishga hissa qo'shadi. Shu bois, ta'lim siyosatida psixologik qo'llab-quvvatlash tizimlarini rivojlantirish va takomillashtirishga katta e'tibor qaratish zarur. Kelajakda bunday yondashuvlar o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlashda yangi imkoniyatlar yaratib, ta'lim tizimining umumiy samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Н. Ю. Лесконог – Формирование профессиональной мотивации у молодых педагогов (2022). "Профессиональное образование" jurnali. ПП-ОБР
2. Г. Мутесасйра – Motivation Strategies for Enhancing Teacher Performance and Wellness in Post-COVID-19 Rural Schools (2024). IJOPR (International Journal of Psychology Research) nashriyoti. IJOPR
3. М. Малмстрем – The Role of Self-Efficacy, Social Support and Motivation in Teachers' Leadership Behavior (2025). Springer nashriyoti (Journal: Social Psychology of Education). SpringerLink

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.